

REAĽNÁ FUNKCE JEDNÉ REAĽNÉ PROMĚNNÉ

FUNKCE A JEJÍ GRAF

Definice: Řekneme, že funkčním předpisem $y = f(x)$ je určena reálná funkce f jedné reálné proměnné x , jestliže

- je dán obor $A \subseteq \mathbb{R}$, přípustných reálných hodnot nezávisle proměnné x ,
- každému $x \in A$ je přiřazena právě jedna reálná hodnota závisle proměnné y podle funkčního předpisu $y = f(x)$.

$y = f(x)$ ... **explicitní zadání**
např. $f: y = x^2$ nebo $f(x) = x^2$

$A = D(f)$ ... **definiční obor**

- pokud není definiční obor zadán, bereme **přirozený definiční obor** = množina všech reálných čísel, pro které má funkční předpis $y = f(x)$ smysl

$f(A) = H(f)$ ... **obor funkčních hodnot**

Funkce f a g jsou si rovny, jestliže:

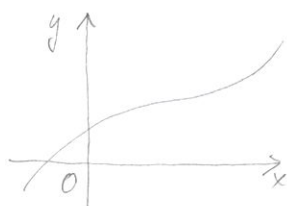
- $D(f) = D(g) = A$
- $f(x) = g(x) \quad \forall x \in A$

Graf funkce - znázornění funkce

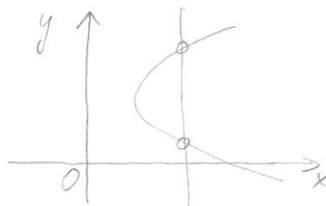
$$\{[x, y] \in \mathbb{R}_2; x \in D(f), y = f(x)\} = Gr f$$

- každá rovnoběžka s osou y protne graf funkce nejvýše v jednom bodě

- kartézská (pravoúhlá) soustava souřadnic $\langle 0; x; y \rangle$

je graf fce

nemí graf fce

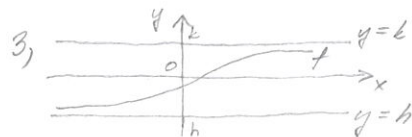
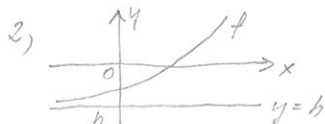
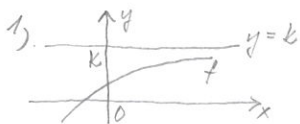
ZÁKLADNÍ VLASTNOSTI FUNKCÍ

$M \subseteq D(f)$ ... M má alespoň dva prvky

1) f je shora ohraničená na M - $\exists k \in \mathbb{R}; f(x) \leq k \quad \forall x \in M$

2) f je zdola ohraničená na M - $\exists h \in \mathbb{R}; f(x) \geq h \quad \forall x \in M$

3) f je ohraničená na M - $\exists h, k \in \mathbb{R}; h \leq f(x) \leq k \quad \forall x \in M$

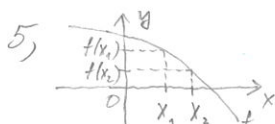
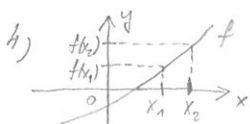

4) f je rostoucí na M - $\forall x_1, x_2 \in M, x_1 < x_2 : f(x_1) < f(x_2)$

5) f je klesající na M - $\forall x_1, x_2 \in M, x_1 < x_2 : f(x_1) > f(x_2)$

$\rightarrow f$ je ryze monotónní na M

$\rightarrow f$ je prostá na M - $\forall x_1, x_2 \in M, x_1 \neq x_2 : f(x_1) \neq f(x_2)$

- každá rovnoběžka s osou x protne graf prosté f ce nejvýše v jednom bodě!

6) f je neklesající na M - $\forall x_1, x_2 \in M, x_1 < x_2 : f(x_1) \leq f(x_2)$

7) f je nerostoucí na M - $\forall x_1, x_2 \in M, x_1 < x_2 : f(x_1) \geq f(x_2)$

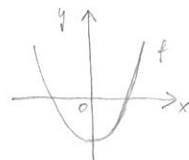
$\rightarrow f$ je monotónní na M

8) f je sudá na M - 1. $\forall x \in M$ také $(-x) \in M$

2. $\forall x \in M : f(-x) = f(x)$

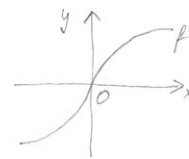
- M symetrická vzhledem k počátku
graf symetrický vzhledem k ose y

9) f je lichá na M - 1. $\forall x \in M$ také $(-x) \in M$

2. $\forall x \in M : f(-x) = -f(x)$

- M symetrická vzhledem k počátku
graf symetrický vzhledem k počátku

10) f je periodická na M - $\exists p \in \mathbb{R}^+; 1. \forall x \in M$ také $x \pm p \in M$

2. $\forall x \in M : f(x+p) = f(x)$

- p ... perioda

